

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΕΛΙΣΣΑΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Δευτέραν, 14^{ην} /27^{ην} Ἰουνίου 2022, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἁγίου Προφήτου Ἐλισσαίου.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ἀναμνησκειτὶ ἀντιλοῦσα ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Γ΄ καὶ Δ΄ Βασιλειῶν), ὅτι ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Ἀβελ-Μεούλ τῆς περιοχῆς Ἱεριχοῦς καὶ ὅτι ἐγκατέλειπε τό ἐπάγγελμα τοῦ γεωργοῦ, ὅτε ἐκάλεσεν αὐτόν ὁ προφήτης Ἡλίας. Ἐσφαξε δώδεκα ζεύγη βοῶν, μέ τὰ ὅποια ὥργωνε καὶ παρέθεσε συμπόσιον εἰς τὸν λαόν καὶ ἠκολούθησε πιστῶς τὸν προφήτην Ἡλίαν καὶ ἐγένεν εὐεργέτης πρὸς τὸν λαόν τῆς περιοχῆς τῆς Ἱεριχοῦς καὶ τοῦ Ἰορδάνου διὰ τῶν σημείων καὶ θαυμάτων, τῶν ὁποίων ἠξίωσεν αὐτόν ὁ Θεός.

Πλησίον τῆς Ἱεριχοῦς καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σαρανταρίου ὅρους μετέτρεψε τὰ πικρά καὶ βλαβερά ὕδατα πηγῆς εἰς εὐγευστα καὶ ὠφέλιμα. Ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ, προφήτην Ἡλίαν ἀναλαμβάνόμενον ἐπὶ πυρίνου ἄρματος εἰς οὐρανόν καὶ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ διπλὴν τὴν χάριν αὐτοῦ καὶ ἔρριπεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ περιπατῶν ἐπ' αὐτῆς ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. Ἐκοιμήθη τό 839 π.Χ.

Πρὸς τιμὴν αὐτοῦ προεξῆρξε θείας Λειτουργίας τὴν πρωΐαν τῆς ἐορτῆς εἰς τὴν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ Μονὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἱεριχοῦς ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συλλειτουργοῦντων αὐτῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεραπόλεως κ. Ἰσιδώρου, τῶν Ἀρχιμανδριτῶν π. Κυριακοῦ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀββᾶ Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου, π. Κλαυδίου καὶ π. Ὀνουφρίου ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σαρανταρίου Ὁρους, τοῦ Πρεσβυτέρου π. Νεκταρίου, ψαλλόντων τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Συμεών, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Χρυσοστόμου καὶ τοῦ κ. Βαράκλα δεξιὰ ἑλληνιστί καὶ τῶν ψαλτῶν τῆς Κοινότητος τῆς Ἱεριχοῦς ἀραβιστί ἀριστερά, καὶ μετέχοντος ἐκκλησιάσματος Ἀραβοφώνου ἐξ Ἱεριχοῦς καὶ Ἑλληνοφώνου ἐξ Ἑλλάδος.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον ἑλληνιστί ὥς ἔπεται:

«Διπλὴν τὴν χάριν εἰληφώς παρὰ τοῦ Πνεύματος, προφήτης ὤφθης θαυμαστός πᾶσι τοῖς πέρασιν, τοὺς ὑμνοῦντάς σε λυτρούμενος ἐκ κινδύνων καὶ δωρούμενος τὴν χάριν τῶν θαυμάτων σου, τοῖς προστρέχουσιν ἐν ταύτῃ μετὰ πίστεως καὶ βοῶσί σοι χαίροις προφήτα θεσπέσιε», ἀναφωνεῖ ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καὶ προσκυνηταί,

Εὐφροσύνως σήμερον ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία καὶ δὴ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων τιμᾷ τὴν σεπτὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Προφήτου Ἐλισσαίου ἐν τῇ ἐπωνύμῳ αὐτοῦ ἱερᾷ Μονῇ, παρακειμένη ἐν τῇ περιχώρῳ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, δηλονότι τῇ ἱστορικωτάτῃ

πόλει τῆς Ἱεριχοῦς.

Ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος ἐχρίσθη κατ' ἐντολήν τοῦ θεοῦ ὑπό τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ διάδοχος αὐτοῦ, ὡς μαρτυρεῖ τό ἱερὸν βιβλίον τῶν Βασιλειῶν. «Εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν [τόν Ἡλιοῦ]· πορεύου, ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδὸν σου καὶ ἤξεις εἰς τὴν ὁδὸν Δαμασκοῦ καὶ ἤξεις καὶ χρίσεις... καὶ τόν Ἐλισσαιέ υἱόν Σαφάτ χρίσεις εἰς προφήτην ἀντί σοῦ... καὶ ἀπῆλθεν Ἡλιοῦ ἐπ' αὐτόν [τόν Ἐλισσαιόν] καὶ ἐπέρριψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ κατέλιπεν Ἐλισσαιέ τὰς βόας καὶ κατέδραμεν ὀπίσω Ἡλιοῦ καὶ εἶπεν· καταφιλήσω τόν Πατέρα μου καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου ... καὶ ἀνέστη [Ἐλισσαιέ] ἐνεπλήσθη Πνεύματος αὐτοῦ (Σοφία Σειράχ, 48,12).

Ὁ δίκαιος Ἐλισσαῖος διεκρίθη μεταξύ τῶν ἁγίων Προφητῶν γενικώτερον καὶ ὡς θρησκευτικὴ προσωπικότης εἰδικώτερον. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπέδειξε μεγάλην καὶ ἔντονον κοινωνικὴν δραστηριότητα ἀφ' ἑτέρου δέ ἐποίησε πολλά θαύματα, μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνονται: ὁ διὰ τῆς μηλωτῆς τοῦ Ἡλιοῦ χωρισμός τῶν ὑδάτων τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ διέβη αὐτόν (Δ' Βασ. 2, 14), ἡ μεταβολὴ εἰς πόσιμα τὰ ὑφάλμυρα ὕδατα πηγῆς τινος εἰς Ἱεριχώ (Δ' Βασ. 2, 19-22) καὶ ἡ θεραπεία ἐκ τῆς λέπρας τοῦ Ἀραμαίου στρατηγοῦ Νεεμάν (Δ' Βασ. 5, 1-14).

Ἡ ἐπίρριψις τῆς μηλωτῆς τοῦ Ἡλιοῦ ἐπὶ τόν Ἐλισσαιόν ἐσυμβόλιζε τὴν κλῆσιν αὐτοῦ [Ἐλισσαιού] εἰς τό προφητικὸν ἀξίωμα καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀντλησιν ἰσχύος καὶ θείας αὐθεντίας, δηλονότι ἐξουσίας κατὰ τό εἰρημένον: «Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ», (Ψαλμ. 96, 11). Ἑρμηνεύων τόν ψαλμικόν τοῦτον λόγον, ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «Πᾶς γάρ εἴ τίς ἐστὶν ἀγαθὸς καὶ δίκαιος τούτῳ εἰς νοῦν καὶ καρδίαν τό νοητόν καὶ θεῖον ἀνατέλλει φῶς».

Τὴν ἰσχύν καὶ θεϊαν αὐθεντίαν τοῦ Ἐλισσαιού ἐγκωμιάζει ὁ σοφὸς Σειράχ λέγων: «Καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ, Ἐλισσαιέ, οὐκ ἐσαλεύθη ὑπάρχοντος καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτόν οὐδεὶς... καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα καὶ ἐν τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ», (Σοφ. Σειράχ 48, 12-14). Καὶ ἀναλυτικώτερον: Ὅταν ὁ Ἐλισσαῖος ἐνεπλήσθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἡλιοῦ δέν ἐταράχθη ὑπὸ οὐδενὸς ἄρχοντος, οὐδεὶς ἐκυριάρχησεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ἔζη, ἔκαμε θαύματα καὶ κατὰ τόν θάνατόν του ἐτέλεσε θαυμαστά ἔργα.

Εἰς τό σημερινόν Εὐαγγελικόν ἀνάγνωσμα τοῦ θείου Λουκᾶ ἠκούσαμεν ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εὕρισκόμενος εἰς Ναζαρέτ καὶ διδάσκων ἐν τῇ Συναγωγῇ, ποιεῖται ἰδιαιτέραν μνησίαν εἰς τόν προφήτην Ἡλίαν καὶ τόν μαθητὴν αὐτοῦ Ἐλισσαιόν. Καὶ τοῦτο διότι ὁ μὲν Ἡλίας ἀπεστάλη εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν, ὁ δέ Ἐλισσαῖος ἐθεράπευσεν ἐκ τῆς λέπρας Νεεμάν τόν Σῦρον μόνον (Πρβλ. Λουκ. 4, 25-27). Ἀξιοσημείωτον ὅτι τόσον ἡ χήρα γυναῖκα ὅσον καὶ ὁ Νεεμάν ὁ Σῦρος ἀμφοτέροι ἦσαν ἐθνικοί, δηλαδὴ εἰδωλολάτραι.

Διὰ τῆς μνησίας τῶν γεγονότων τούτων, ὁ Ἰησοῦς ὑπεδήλου ὅτι οἱ Προφῆται Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισσαῖος ἀφ' ἑνὸς μὲν προκατήγγειλαν τόν Χριστόν τοῦ θεοῦ, δηλονότι τόν Υἱόν καὶ Λόγον τοῦ θεοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκήρυττον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἑθνῶν, τούτέστιν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δεχθοῦν Αὐτόν, [τόν Χριστόν] καὶ νὰ θεραπευθοῦν ἐκ τῆς πνευματικῆς αὐτῶν λέπρας, λέγει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.

Οἱ Προφῆται, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέ πολὺν πόθον, ὅχι μόνον ἐζήτησαν νὰ μάθουν περὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνσαν

προφητῆται οἱ περί τῆς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρόν ἐδήλουν τό ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστόν προμαρτυρόμενον τά εἰς Χριστόν παθήματα καί τās μετά ταῦτα δόξας. (Α΄ Πέτρ. 1, 10).

Ἑρμηνεύοντες τούς λόγους τούτους τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ μέν Οἰκουμένιος λέγει: «Πνεῦμα Χριστοῦ εἰρηκῶς, θεολογεῖ τόν Χριστόν» ὁ δέ Θεοφύλακτος ἐπισημαίνει «τό λαλήσαν ἐν προφήταις Ἅγιον Πνεῦμα Χριστοῦ λέγει ἡ Γραφή».

Αὐτό Ἀκριβῶς τό Ἅγιον Πνεῦμα, τό Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἐφώτιζε τόν νοῦν καί τήν καρδίαν τοῦ ἁγίου ἡμῶν Προφήτου Ἐλισσαίου. Διό καί ὁ ὑμνωδός αὐτοῦ ἀναφωνεῖ: «Χαίροις Ἐλισσαῖε πάνσοφε, σύ γάρ καθάρας τόν νοῦν ἡδονῶν τῶν τοῦ σώματος, ὑπεδέξω ἔνδοξε τās αὐγάς τοῦ Πνεύματος, τοῖς ἐφεξῆς τε πᾶσιν μετέδωκας, καί ὅλος ὥφθης φωτοειδέστατος· ὅθεν ἐσκήνωσας πρός τό φῶς τό ἄδυτον ὑπέρ ἡμῶν πάντοτε δεόμενος, τῶν εὐφημούντων σε».

Εἰς τό ἄδυτον τοῦτο φῶς, δηλονότι τήν οὐράνιον βασιλείαν, ἐσκήνωσεν καί ὁ συνεορταζόμενος τῷ Θεοπεσίῳ Ἐλισσαίῳ, ὁ ἐν Ἁγίοις Πατήρ ἡμῶν Μεθόδιος Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καί πάντες οἱ ἅγιοι καί δίκαιοι τοῦ Θεοῦ, οἵτινες «οὐκ ἠγάπησαν τήν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. Διά τοῦτο εὐφραίνεσθε οὐρανοί καί οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες» (Ἀποκ. 12, 12), ἀναφωνεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος.

Δεηθῶμεν καί ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τοῦ Θεοῦ καί Πατρός τῶν φώτων, ἵνα ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας καί ταῖς ἱκεσίαις τοῦ δικαίου προφήτου Ἐλισσαίου ἀξιωθῶμεν σκηνώσαι πρός τό ἄδυτον φῶς τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν. Ἔτη πολλά».

Εἰς τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἀνέγνωσε τήν εὐχὴν τῶν σταφυλῶν καί ἄλλων ὀπωρῶν.

Τήν μεσημβρίαν ὁ καλῶς ἐπιμελούμενος τῶν τῆς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτης π. Φιλούμενος παρέθεσε τράπεζαν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας